

Nr 336

Av herr Nilsson i Gävle m. fl., om vissa åtgärder till förbättring av
åldringsvården.

Antalet åldringar i vårt land ökar med 15 000 varje år. År 1990 kommer vi att ha en åldring på tre yrkesverksamma medborgare. Redan nu råder platsbrist vid ålderdomshemmen, och åldringsvårdens problem är på de flesta håll brännande. I fråga om platser för långtids- och åldringssjukvård borde vi nu ha, enligt läkarprognosutredningen, 35 000 platser. Det finns för närvarande 17 000 platser. År 1970 beräknas behovet vara 40 000 platser.

När det gäller åldringsvården ägnas alltmera uppmärksamhet åt betydelsen av en ökad hemhjälp. En sådan är av stor humanitär betydelse samtidigt som den framflyttar behovet av de gamlas intagande på ålderdomshem. Därmed kan också för många kommuner behovet av att uppföra ytterligare ålderdomshem uppskjutas.

Den ökade hemhjälp i förening med hälsokontroll kan nämligen innan en allvarligare försämring i de gamlas hälsotillstånd inträffar leda till att krämpor upptäckes och behandling kommer till stånd. Erfarenheterna från verksamhet av detta slag bör uppmärksam studeras och lärdomar utnyttjas. Men om också allt flera kommuner vidtar åtgärder i denna riktning utgör oftast såväl ekonomiska svårigheter som svårigheter att erhålla lämplig personal ett svårt hinder.

Oaktat att hälsokontroll och utvidgad hemhjälp anordnas, kvarstår behovet av flera ålderdomshem och vårdplatser.

Det måste sägas att från statsmakternas sida en alltför ringa uppmärksamhet ägnas åt att i praktiken ordentligt rusta upp åldringsvården i vårt land. Riksdagen har varje år att ta ställning till regeringsförslagen rörande »om- och tillbyggnad av ålderdomshem». Varje år prutas någon eller några miljoner på socialstyrelsens anslagsäskanden, som grundar sig på kommunernas ansökningar. Det borde emellertid med hänsyn till det kända förhållandet att antalet åldringar år från år ökar utformas en plan för en omfattande upprustning på detta område.

Enligt vår mening måste uppmärksammas behovet av ett betydligt starkare statligt stöd åt hemhjälpverksamheten och en ökad utbildning av såväl hel- som deltidsanställd personal för denna verksamhet.

En av anledningarna till att kommunerna i det längsta uppskjuter byggandet av ålderdomshem är de nu gällande normerna för erhållande av statsbidrag. Dessa daterar sig från den 5 juni 1953 och kan utan överdrift sägas vara i behov av en omarbetning. Bidragen utgår beroende av skatteunderlaget i kommunerna

enligt en stigande skala från 10 % till 50 % av ett bidragsunderlag, som vid nybyggnad utgör 18 000 kr. per vårdplats.

Lägsta bidraget på 10 % beviljas de kommuner som har mer än 30 skatte-kronor per invånare. På grund av penningvärdeförsämring och stigande skatteunderlag måste detta innebära, att praktiskt taget samtliga tätortskommuner högst kan få ett 10-procentigt statsbidrag. Det är lätt att inse följderna härav. Kommuner i stark expansion kan visserligen ha ett skatteunderlag betydligt större än vad som motsvaras av mer än 30 skatte-kronor per invånare. Men det är också bekant vilka stora bekymmer kommunerna har att erhålla krediter för bostadsbygge, vatten- och avloppsledningsarbeten jämte andra kostnadskrävande arbeten. Skall strävandena inriktas på åstadkommandet av flera vårdplatser inom åldringsvården, är en omarbetning av normerna för statsbidragen i syfte att höja dessa nödvändig.

Med hänvisning till det här anförda föreslår vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag om ökat statligt stöd för en utvidgad hemvård åt åldringar samt

att med undanröjande av de nu gällande normerna för statsbidrag för om- och tillbyggnad av ålderdomshem (SFS nr 339 år 1953) förslag framlägges om nya sådana, innebärande en ökning av de statliga bidragen samt enhetligare regler för deras beviljande.

Stockholm i januari 1962

Henning Nilsson

Helmer Holmberg

H. Hagberg
